



اثبات یا رد ادعای ازدواج پیامبر با دختر نه ساله!

قبل از پرداختن به اصل مطلب، باید تاریخ ازدواج رسول خدا با جناب عایشه روشن شود تا بعد نتیجه بگیریم که جناب عایشه در هنگام ازدواج با رسول خدا چند سال داشته است.

بسم الله الرحمن الرحيم

۱. ادعای ازدواج پیامبر اسلام با دختر شش ساله (جناب عایشه) از جمله مسائلی است که دشمنان اسلام با استناد به آن و موضوعاتی از این دست، سعی در ساختن شخصیتی خطا کار و دنیا گرا از پیامبر اسلام دارند تا از این طریق دین اسلام را ناقص و غلط جلوه دهند و وعده ای اصرار دارند که ثابت کنند جناب عایشه در شش سالگی به عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله درآمده و در نه سالگی وارد خانه آن حضرت شده است تا این مطلب را دلیل بر برتری جناب عایشه بر دیگر همسران رسول خدا بخوانند؛ اما آیا حقیقت مطلب نیز همین است؟

حال با روایاتی در کتب معتبر اهل سنت به اثبات اشتباه بودن این ادعاها می پردازیم.

قبل از پرداختن به اصل مطلب، باید تاریخ ازدواج رسول خدا با جناب عایشه روشن شود تا بعد نتیجه بگیریم که جناب عایشه در هنگام ازدواج با رسول خدا چند سال داشته است.

درباره تاریخ ازدواج رسول خدا صلی الله علیه و آله با جناب عایشه دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد.

محمد بن اسماعیل بخاری، از خود جناب عایشه نقل می‌کند که رسول خدا سه سال بعد از رحلت حضرت خدیجه سلام الله علیها با او ازدواج کرده است:

حدثنا قُتَيْبَةُ بن سَعِيدٍ حدثنا حُمَيْدٌ بن عبد الرحمن عن هِشَامِ بن عُرْوَةَ عن أَبِيهِ عن عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ مَا غَرَّتْ عَلِيَّ امْرَأَةً مَا غَرَّتْ عَلِيَّ خَدِيجَةَ مِنْ كَثْرَةِ ذِكْرِ رَسُولِ اللَّهِ (ص) إِيَّاهَا قَالَتْ وَتَزَوَّجَنِي بَعْدَهَا بِثَلَاثِ سِنِينَ وَأَمْرَهُ رَبُّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَوْ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يُبَشِّرَهَا بِبَيْتٍ فِي الْجَنَّةِ مِنْ قَصَبٍ.

از جناب عایشه نقل شده است که به هیچ زنی به اندازه خدیجه، حسادت نکردم؛ زیرا: [الف] رسول خدا زیاد از او یاد می‌کرد؛ [ب] رسول خدا سه سال بعد از خدیجه با من ازدواج کرد؛ [ج] خداوند به رسول خدا و یا جبرئیل دستور داد که به خدیجه سلام رسانده و او را به خانه‌ای در بهشت بشارت دهد که از نی ساخته شده است. (۱)

با توجه به این که حضرت خدیجه سلام الله علیها در سال دهم بعثت از دنیا رفته‌اند؛ پس زمان ازدواج رسول خدا با جناب عایشه در سال سیزدهم بعثت بوده است.

و ابن ملقن بعد از نقل روایت بخاری و استدلال به آن می‌گوید: وبنی بها بالمدينة فی شوال فی السنة الثانية.

رسول خدا در سال دوم هجری، جناب عایشه را به خانه خود آورد. (۲)

طبق این نقل، رسول خدا در سال سیزدهم بعثت، جناب عایشه را به عقد خود درآورده و در سال دوم هجری رسماً با او عروسی کرده است.

از نقل برخی دیگر از بزرگان اهل سنت به این نتیجه می‌رسیم که ازدواج رسول خدا با جناب عایشه در سال چهارم هجری بوده است. بلاذری در انساب الأشراف در شرح حال سوده، همسر دیگر رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌نویسد:

وتزوج رسول الله صلی الله علیه وسلم، بعد خدیجه، سوده بنت زمعه بن قیس، من بنی عامر بن لوی، قبل الهجرة بأشهر... فکانت أول امرأة وطئها بالمدينة.

رسول خدا بعد از خدیجه، چند ماه قبل از هجرت با سوده بنت زمعه، ازدواج کرد و او نخستین همسری بود که رسول خدا در مدینه با او همبستر شد. (۳)

از طرف دیگر ذهبی مدعی است که سوده بن زمعه، چهار سال تنها همسر رسول خدا بوده است.

وتوفیت فی آخر خلافة عمر، وقد انفردت بصحبة النبي صلی الله علیه وسلم أربع سنين لا تشاركها فيه امرأة ولا سريه، ثم بنی بعائشة بعد....

سوده در سال آخر خلافت عمر از دنیا رفت، او چهار سال تنها همسر رسول خدا بود، هیچ زنی و هیچ کنیزی در آن چهار سال با سوده در این امر شریک نبود، سپس رسول خدا با جناب عایشه ازدواج کرد. (۴)

در نتیجه، جناب عایشه در سال چهارم هجرت (چهار سال بعد از ازدواج رسول خدا با سوده) با آن حضرت ازدواج کرده است.

حال با مراجعه به مدارک و اسناد تاریخی سن جناب عایشه را در هنگام ازدواج بررسی خواهیم کرد:

مقایسه سن جناب عایشه با سن اسماء بنت ابی بکر:

یکی از مسائلی که سن دقیق جناب عایشه را در هنگام ازدواج با رسول خدا به اثبات می‌رساند، مقایسه سن او با سن خواهرش اسماء بنت ابی بکر است. طبق نقل بزرگان اهل سنت، اسماء ده سال از جناب عایشه بزرگتر بوده و در سال اول هجری بیست و هفت سال داشته است. همچنین در سال هفتاد و سه از دنیا رفته است؛ در حالی که صد ساله بوده است.

ابونعیم اصفهانی در معرفة الصحابة می‌نویسد:

أسماء بنت أبی بکر الصدیق... كانت أخت عائشة لأبيها وكانت أسن من عائشة ولدت قبل التاريخ بسبع وعشرين سنة.

اسماء دختر ابوبکر، از جانب پدر خواهر جناب عایشه و از او بزرگتر بود، اسماء، بیست و هفت سال قبل از تاریخ به دنیا آمد. (۵)

و طبرانی می‌نویسد:

مَاتَتْ أَسْمَاءُ بِنْتُ أَبِي بَكْرٍ الصَّادِقِ سَنَةَ ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ بَعْدَ ابْنِهَا عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ بِلَيَالٍ... وَكَانَ لِأَسْمَاءَ يَوْمَ مَاتَتْ مِائَةً سَنَةً وَوُلِدَتْ قَبْلَ التَّارِيخِ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ سَنَةً. (۶)

اسماء دختر ابوبکر در سال هفتاد و سه و بعد از پسرش عبد الله بن زبیر از دنیا رفت. اسماء در هنگام وفات صد سال داشت، بیست و هفت سال قبل از تاریخ (هجرت) به دنیا آمده بود.

ابن عساکر نیز می‌نویسد:

كانت أخت عائشة لأبيها وكانت أسن من عائشة ولدت قبل التاريخ بسبع وعشرين سنة

اسماء از جانب پدر، خواهر جناب عایشه و بزرگتر از وی بود، اسماء بیست و هفت سال قبل از تاریخ به دنیا آمده بود. (۷)

و ابن اثیر می‌نویسد:

قال أبو نعیم: ولدت قبل التاريخ بسبع وعشرين سنة.

ابو نعیم گفته: اسماء بیست و هفت سال قبل از تاریخ به دنیا آمده است. (۸)

و نووی می‌نویسد:

وعن الحافظ أبي نعیم قال ولدت أسماء قبل هجرة رسول الله صلى الله عليه وسلم بسبع وعشرين سنة.

از حافظ ابونعیم نقل شده است که گفت: اسماء بیست و هفت سال قبل از هجرت به دنیا آمد. (۹)

و حافظ هیثمی می‌نویسد:

وكانت لأسماء يوم ماتت مائة سنة ولدت قبل التاريخ بسبع وعشرين سنة وولدت أسماء لأبي بكر وسنه إحدى وعشرون سنة.

اسماء در هنگام وفات صد سال داشت، بیست و هفت سال قبل از تاریخ به دنیا آمد، و ابوبکر در هنگام ولادت او بیست و یک سال داشت. (۱۰)

و بدرالدین عینی می‌نویسد:

أسماء بنت أبي بكر الصديق... ولدت قبل الهجرة بسبع وعشرين سنة، وأسلمت بعد سبعة عشر إنساناً... توفيت بمكة في جمادى الأولى سنة ثلاث وسبعين بعد قتل ابنها عبد الله بن الزبير، وقد بلغت المائة ولم يسقط لها سن ولم يتغير عقلها، رضي الله تعالى عنها.

اسما دختر ابوبکر، بیست و هفت سال قبل از هجرت به دنیا آمد، هفدهمین فردی بود که ایمان آورد، در سال هفتاد و سه و بعد از کشته شدن فرزندش عبد الله بن زبیر و در حالی که صد ساله شده بود از دنیا رفت. هیچ یک از دندان‌های او نیفتاده بود و عقلش نیز دچار اختلال نشده بود. (۱۱)

ادامه دارد ...

پی نوشت:

۱. البخاری الجعفی، محمد بن إسماعیل ابوعبدالله (متوفای ۲۵۶هـ)، صحیح البخاری، ج ۳، ص ۳۶۰۶، ح ۳۶۰۶، کتاب فضائل الصحابة، باب تزویج النبی خدیجة وفضلها رضی الله عنها، تحقیق د. مصطفی دیب البغا، ناشر: دار ابن کثیر، الیمامة - بیروت، الطبعة: الثالثة، ۱۴۰۷ - ۱۹۸۷.

٢. الأنصاري الشافعي، سراج الدين أبي حفص عمر بن علي بن أحمد المعروف بابن الملقن (متوفى ٨٠٤ هـ)، غاية السؤل في خصائص الرسول صلى الله عليه وسلم، ج ١، ص ٢٣٦، تحقيق: عبد الله بحر الدين عبد الله، ناشر: دار البشائر الإسلامية - بيروت - ١٤١٤ هـ - ١٩٩٣ م.

٣. البلاذري، أحمد بن يحيى بن جابر (متوفى ٢٧٩ هـ)، أنساب الأشراف، ج ١، ص ١٨١، طبق برنامجه الجامع الكبير.

٤. الذهبي، شمس الدين محمد بن أحمد بن عثمان، (متوفى ٧٤٨ هـ)، تاريخ الإسلام ووفيات المشاهير والأعلام، ج ٣، ص ٢٨٨، تحقيق د. عمر عبد السلام تدمري، ناشر: دار الكتاب العربي - لبنان / بيروت، الطبعة: الأولى، ١٤٠٧ هـ - ١٩٨٧ م.

٥. الأصبهاني، ابونعيم أحمد بن عبد الله (متوفى ٤٣٠ هـ)، معرفة الصحابة ج ٦، ص ٣٢٥٣، رقم: ٣٧٦٩، طبق برنامجه الجامع الكبير.

٦. الطبراني، سليمان بن أحمد بن أيوب ابوالقاسم (متوفى ٣٦٠ هـ)، المعجم الكبير، ج ٢٤، ص ٧٧، تحقيق: حمدي بن عبدالمجيد السلفي، ناشر: مكتبة الزهراء - الموصل، الطبعة: الثانية، ١٤٠٤ هـ - ١٩٨٣ م.

٧. ابن عساكر الدمشقي الشافعي، أبي القاسم علي بن الحسن ابن هبة الله بن عبد الله، (متوفى ٥٧١ هـ)، تاريخ مدينة دمشق وذكر فضلها وتسمية من حلها من الأماثل، ج ٦٩، ص ٩، تحقيق: محب الدين أبي سعيد عمر بن غرامة العمري، ناشر: دار الفكر - بيروت - ١٩٩٥.

٨. الجزري، عز الدين بن الأثير أبي الحسن علي بن محمد (متوفى ٦٣٠ هـ)، أسد الغابة في معرفة الصحابة، ج ٧، ص ١١، تحقيق عادل أحمد الرفاعي، ناشر: دار إحياء التراث العربي - بيروت / لبنان، الطبعة: الأولى، ١٤١٧ هـ - ١٩٩٦ م.

٩. النووي، ابوزكريا يحيى بن شرف بن مري، (متوفى ٦٧٦ هـ)، تهذيب الأسماء واللغات، ج ٢، ص ٥٩٧ ٥٩٨، تحقيق: مكتب البحوث والدراسات، دار النشر: دار الفكر - بيروت، الطبعة: الأولى، ١٩٩٦ م.

١٠. الهيثمي، ابوالحسن علي بن أبي بكر (متوفى ٨٠٧ هـ)، مجمع الزوائد ومنبع الفوائد، ج ٩، ص ٢٦٠، ناشر: دار الريان للتراث / دار الكتاب العربي - القاهرة، بيروت - ١٤٠٧ هـ.

١١. العيني، بدر الدين ابومحمد محمود بن أحمد الغيتابي الحنفي (متوفى ٨٥٥ هـ)، عمدة القارى شرح صحيح البخارى، ج ٢، ص ٩٣، ناشر: دار إحياء التراث العربي - بيروت.